

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitetului de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARIȚIU

ȘI SFÎNȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘ

Onor.

991

Biblioteca Universității

SIBIU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRĂȘOV.

REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513

Anual lei 300 Autorizați și Societăți lei 60
după tarif.

Nr. 22

Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

Sâmbătă 20 Martie 1943

Anul 106

Cultură și civilizație

de V. Branisce

Una din cauzele ascunse care stau la baza actualelor frământări ale omenirii este, fără îndoială, prăpastia adâncă ce s'a săpat între civilizație și cultură.

Dacă am încerca să le reprezentăm grafic am vedea că civilizația a atins o culme încă neîntâlnită în cursul vremurilor, iar cultura trece printr'o depresie, se coboară la un nivel extrem de redus. Disproporția dintre manifestările lor n'a fost niciodată mai accentuată ca în zilele noastre.

Civilizația însumează toate născocirile omului, prin care a reușit să-și aservească natura, să o domine, să o pună în slujba intereselor lui personale. Prin civilizație a devenit omul stăpânul naturii.

Și niciodată în tot cursul istoriei, civilizația n'a atins o culme mai ridicată ca în epoca noastră. Omul n'a realizat mijloace mai desăvârșite pentru ca să capteze forțele înconjurătoare și să le pună în slujba lui. Este destul să atingi un mecanism și poți arunca în aer mase pe care sute de oameni nu le-ar putea pune în mișcare, învârti un buton și vezi chipul unei ființe dela o distanță, ce se străbatea, cu ani în urmă, în călătorii de ani de zile. Cel mai simplu gest îți îndeplinește orice dorință: lumină, căldură, apă, distracție. Curat ca'n basme.

Dacă civilizația este o realizare a ingeniozității omenești, care a pus mediul în slujba lui, manifestarea culturii este inversă, ea cuprinde suma posibilităților de adaptare ale sufletului omenească, nu numai la mediul fizic ci și la cel social.

Și această adaptare înglobează și trecutul și prezentul și viitorul. Prin cultură ne integrăm în veșnicie.

Morala, arta, știința, credința, limba — ca expresie a gândirii și simțirii noastre — sunt diferitele manifestări ale puterii de acomodare cu mediul înconjurător. Atât cu cel fizic cât și cu cel social.

Iar epoca noastră se caracterizează tocmai prin o totală neadaptare, printr'o lipsă de acomodare. Toate atitudinile necesare acomodării sunt evitate, sunt scoase din circulație. Respectul pentru realizările trecutului, dragostea creștină, respectul individului sunt înlocuite cu porniri primitive de dominare. De aici, nivelul cultural scăzut al zilelor noastre.

În această nepotrivire dintre civilizație și cultură este sâmburele actualelor neliniști.

Lupta de astăzi se dă într'adevăr între ele. Armele civilizației se ridică contra bunurilor culturale.

Iar legea progresului pretinde o armonioasă colaborare între ele. Civilizația în slujba culturii, ca în epocile de înflorire ale umanității, lată idealul năzuințelor noastre.

Națiune mare

de Gh. Dragoș

Mărimea unei națiuni se judecă în mod obișnuit după numărul membrilor care o compun și după întinderea teritoriului ce îl ocupă. Este o concepție fără temeiuri morale, ci materialiste, care a creat în societatea omenească un climat psihologic viciat și o mentalitate morbidă.

Din această cauză, omenirea în loc să urmeze o evoluție pașnică ascendentă spre un destin de fericire, a fost frământată neîncetat de convulsii provocatoare de suferințe, nedreptăți și ruină.

Se cuvine, deci, să tragem o concluzie logică din realitățile trecutului: Nici întinderea teritoriului și nici cantitatea numerică nu dau măsura justă a mărimii unei națiuni, ci calitățile sufletești ce o caracterizează. După principiile moralei, națiune mare poate fi considerată numai aceea, care dovedește prin toate manifestările vieții sale o conștiință puternică de dreptate și o generoasă dăruire pentru binele omenirii întregi.

Calificativul de om mic și meschin ce îl dăm cuiva, care în raporturile dintre indivizi trădează un egoism exagerat, trebuie să-l dăm și națiunii care dovedește aceeași comportare în raporturile dintre națiuni. Fiindcă, legile moralei nu fac alegere între indivizii singuratici și grupările de indivizi.

Perșii antici au fost un popor mare ca număr, dar, pentru că au turburat fără de încetare pacea acelor vremuri prin acțiuni războinice de cuceriri, au apăsător nefavorabil lor cumpăna jude-

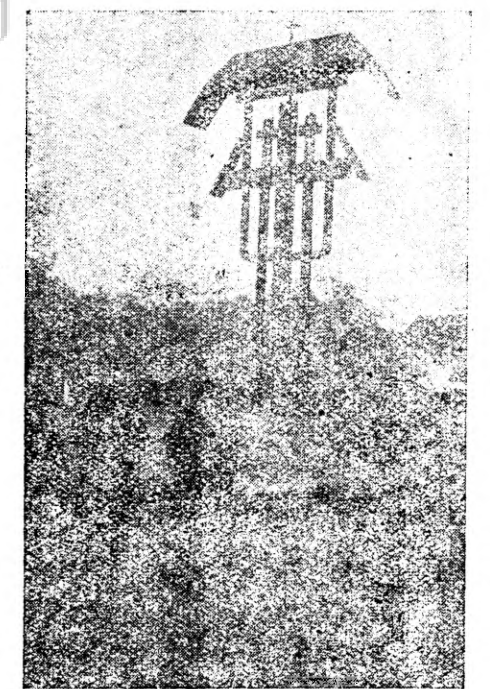
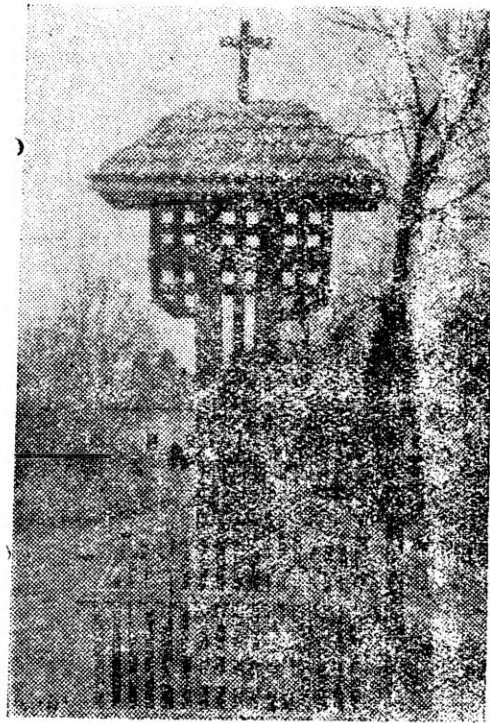
cății umane, fiind condamnați în mod unanim. De aceea, ei s'au pierdut definitiv în bezna uitării omenești.

În schimb, poporul Eladei s'a menținut în amintirea tuturor în ciuda atător milenii ce s'au scurs de atunci, cu toate că a fost mai redus ca populație. A fost mic la număr, dar magnific prin măreția faptelor, prin strălucirea culturii și civilizației sale; prin generozitatea cu care s'a dăruit binelui și progresului general. De aceea, el trăiește neîncetat și se perpetuează în vecii vecilor ca o puternică dără de lumină ce străbate nesfârșirea veacurilor.

În ceea ce privește poporul român, cercetându-i trecutul și ființa, ajungem cu ușurință la constatarea că, nu este prea mare ca număr, dar este mare prin simțul său de pace, prin generozitatea cu care și-a sacrificat de când există munca, liniștea, energia, calitățile intelectuale și sufletești, precum și sângele, pentru pacea, justiția și prosperitatea întregii Europe.

Conștient de forța sa vitală, poporul nostru n'a practicat niciodată pirația de suflete străine, nici desnaționalizări forțate. N'a deslănțuit nici vânători furioase sau de ademenire a elementelor de conducere din sânul altor neamuri. Nu. Fiindcă din rezervorul nostru de inepuizabile energii naționale au izvorit fără de încetare minți și suflete superioare, capabile să ne conducă destinele. Putem chiar afirma că,

— Continuare în pag. 3 —

FOILETONUL
„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Prietenia dintre Alecsandri și Ion Ghica

de N. Georgescu-Tistu

În Parisul romantic de-acum un secol și mai bine, printre studenții veniți din țările române și care aveau prilejul acolo să se apropie unii de alții, să se cunoască și să se simtă Români cu toții, și-au legat prietenie doi feciori de boieri, moldoveanul Vasile Alecsandri și munteanul Ion Ghica. Primul, un copil andru de 16—17 ani, după ce își trecu repede bacalaureatul (dovadă că studiile făcute în țară, la un pension francez, fuseseră destul de temeinice), se chinuia cu lecții și experiențe de chimie, ca să asculte de îndemnul ta-

tăului său, care voia să-l vadă medic. Apoi trecu la Facultatea de Drept, dar fără spor și aici. O irezistibilă chemare spre literatură îl făcea să soarbă însă cu nesațiu înaripatele pagini din opera unui Chateaubriand, Lamartine, Jean-Jacques Rousseau, Victor Hugo...

În atmosfera studioasă din casa gazdei sale, Profesorul Cotte, Alecsandri își consolidează și-și echilibrează cultura literară, citind și comentând autori clasici: Homer, Virgiliu, Horațiu. Incepe însuși a scrie versuri franceze.

Celălalt, prietenul de curând, Ion

Ghica, mai mare cu 3 ani, mai puțin visător, fire hotărâtă, cu dorința de a dobândi multe cunoștințe — și literare dar cu înclinări vădite spre științe, a intrat fără șovăire la Școala de mine, unde a rămas până la obținerea diplomei de inginer.

Prietenia din ce în ce mai strânsă între cei doi tineri l-a făcut pe șovăitorul poet să se orienteze un timp spre cariera de inginer, dar prăpastia între aceste studii de precizie și visele lui literare s'a dovedit și mai de netrecut.

Amintiri din vremea de aur a primei lor tinereți ne-a păstrat mai ales Ion Ghica, în faimoasele lui *Scrisori către V. Alecsandri*, prin care a rămas un prozator clasic în literatura noastră. Schițându-ne figura generalului Coletti, un macedo-român ajuns prin 1835 ambasador al Greciei la Paris, Ghica începe prin pomenirea primei întâlniri cu Alecsandri, care dată din aceeași vreme. Apoi, ne redă următoarea scenă atât de caracteristică pentru preocupările lor de atunci:

INSTANTANEE

Cuvânt pentru Cristofor Postovaru

O Toft, mulți s'au dus ca tine în vremurile acestea pe drumul care l-ai luat, ultimul, de aci, dragă. Și câți dintre ei departe de tot ce-au iubit, singuri cu soarta lor sub bolta nesfârșită, în fața unor zări necunoscute, prin ghiță, bezna sau omăt. Tu cel puțin ai fost așezat în pământul copilăriei tale, sub ochii desnădăjuiți ai măicuții, în mijlocul rudelor și a prietenilor tăi. Nici floarea tinereții n'a lipsit în acea zi cumplită, întruchipată într-o curată fată, care și ea, s'a aplecat plângând peste căpătâiul tău.

Atunci când țărâna te-a primit, au răsunat spre pomenire, până întru înaltul cerului, trei salve sguđuitoare, vestind celor ce s'au dus, tineri ca tine, că și tu te alături mulțimei lor înaripate.

Aceasta a fost singura glăsuire, bărbătească — e drept — falnică întocmai ca și măreția brazilor de veacuri care ți-au fost vecini, sfâșietor de puternică, aproape ca jalea ce frângea pieptul celei ce te-a născut. Și totuși, câte ar mai fi fost de spus, care au rămas tăcute și tănuite!

Sau poate dulceața acelei prime zile de primăvară, zâmbetul cald al luminii pe fruntea ta pentru ultima oară descoperită, fost-au mărturie mult mai vii decât cuvintele despre scurta ta viață și despre visurile tale? Căci pentru noi cei ce te-am cunoscut de mic, acea bruscă acoperire a ființei tale, smulsă dintre cei vii fără veste, fără un cuvânt de pomenire pentru simțirea și fătura ta adevărată, ni s'a părut dureroasă.

Și odată cu tine, toți cei răpiți în floarea vârstei, ne-au răsărit aievea cu ochii și glasul, cu trupul și gândul, acolo la marginea gropii larg deschise, privindu-ne c'un zâmbet de milă și învinuire.

Milă, fiindcă deși bătrâni față de voi, suntem totuși atât de săraci cu duhul, încât ne-am putut atât de repede desprinde cu lipsa voastră, gonți doar de cerințele trupului și bucuroși de-a mai înfiripa cu multă trudă o zi peste alta.

Invinuire, căci fiind înaintași, n'am fost în stare să vă pregătim o lume mai bună, unde tinerețea și darurile voastre să fi putut rodi.

Și astfel, Toft, luat cuvântul, ca cel puțin acum să vă cer iertare în numele celor ce erau deja departe pe cărarea vieții când voi erați copii.

Și precum cântecele și florile primăverii găsesc un cântec de mic răsunet în simțirea cea învăluită în întuneric, tot astfel chipul vostru curat și vrednic, sălășluiva până la urmă în locașul unde închidem, sub masca nepăsării, comorile cele adevărate.

Zorian

Poezia lui Andrei Mureșianu

Considerațiuni preliminare

de Olimpiu Boltoș

— Urmare —

Am văzut că Andrei Mureșianu concepea idealul național în ultima lui expresie, a străngerii tuturor Românilor într-o singură țară. Mai des este preocupat însă de etapele lui mai apropiate și mai ușor de realizat, cum este unirea celor două principate dela Dunăre. În blestemul Milcovului, din *O privire de pe Carpați*, trebuie să vedem un ecou din preocupările patrioților Munteni, care în acea vreme proiectau această unire prin oferirea domniei Țării Românești domnitorului Moldovei, deși alte versuri ne fac să socotim această unire doar un început, o ramură din care va crește odată falnicul cedru.

Tema este aceeași în poeziile *Un suspin* și *La muza mea*. Cu cât trec anii, încrederea pare să se întunece. Trecutul apare mereu în episoadele lui mărețe, care pot da oricând indemn la fapte mari în viitor, dar realitatea se impune și ea în toată cruzimea ei, adesea exagerată: națiunea copleșită de străinii venetici, în pământul strămoșesc, patriotismul contemporanilor scăzut, precum și vajnica năzuință spre libertate și independență. *La muza mea* este o adevărată satiră, care amintește din nou pe Grigore Alexandrescu, anticipând în același timp pe Eminescu. Tema morală este aici împletită cu cea națională și amândouă sunt prilej de pesimism sporit.

Intoarce, muză, foaia, măcar pe o clipită, Și scrie că Românul a fost și-i fericit, Retaci-i viitorul și soarta asuprită, Ofețe, geamă, plângă, — căci tot e [mulțumit.

O fericire numai iluzorie deci, căci realitatea este alta. Iată în ce culori zugrăvește această realitate:

Tu cauți în palaturi eroii gintei tale, Când ei viiază liberi pe munți, la [mieluși, Cercându-și eroismul cu urși ce ies [în cale, Ca Ercul în vechime și David la Evrei.

Tu cânti de libertate la populus ce geme, Sub jugul moleșirii, adânc degenerat, Nu-i vezi săpată'n frunte plecarea de [a se teme De frunză și de umbră, ca sclavul [rău tratat?

De patrie, o muză, te văz scriind [fierbinte, De viața strămoșească, de-al Romei gen [mărit: Mă mir cu neastâmpăr de ce nu-ți vine- [aminte Că patria se vinde și viața a stârpit.

Și mai departe, cu amănunțire a slăbiciunilor, a patimilor:

Auz vorbind de limbă, că-i dulce, sună [bine, Ajunge să concerte cu limbile surori, Văz însă că 'n saloane e lucru cu [rușine A convorbi'n o limbă ce-i pentru [servitori.

Mă 'nviți la tribunale, s'admir auto- [ritatea. Ce stă în strai și 'n barbă la juzi ce [s'a ntrunit. Dar nu-mi spui pe ce cale se capătă [dreptatea, Și de e în favorul țaranului muncit.

Mă mai la mănăstire să aflu umilință, Părinți feriți de patimi și mame su- [fletești, Dar ce văz în tot locul? O groasă [neștiință, Abuz, desfrâu de poftă și patimi [omenești.

Urmează în ordinea cronologică *Un răsunet*, imnul cunoscut în deobște sub titlul „Deșteaptă-te Române!” Acesta este nu numai cea mai izbutită dintre poeziile lui Mureșianu, ca versificație și suflu poetic, în genul eroic, ci și o poezie reprezentativă, un summum al operei sale celei mai caracteristice: poezia ca substrat patriotic și național. Este aici și evocarea trecutului eroic, cu exprimarea mândriei etnice — mândrie produsă atât de conștiința originii nobile, romane, cât și de faptele trecutului, — după cum este și invocarea virtuților menite să aducă noua perioadă de glorie. Aceste virtuți sunt: credința în libertate, unitatea națională, — nu numai unirea Principatelor, ci unirea tuturor Românilor, patriotismul și dragostea de limbă, ceea ce înseamnă, în termeni de astăzi, de cultura națională. Și mai este apoi admirabila energie, chemarea de tulnic care inflăcărează simțirea și încordează voinea, îndemnând la acțiune hotărâtă, necondiționată.

Acum ori niciodată, croiește-ți altă [soarte, La care să se 'nchine și cruzii tăi [dușmani!

Români din patru unghiuri, acum ori [niciodată Uniți-vă în cuget, uniți-vă 'n simțiri!

Preoți, cu crucea 'n frunte, căci oastea [e creștină, Deviza-i libertate și scopul ei prea [sfânt;

Murim mai bine 'n luptă, cu glorie [deplină, Decât să fim sclavi iarăși în vechiul [nost' pământ!

— Va urma. —

Predici în pustiu

Vieța e o luptă de fiecare clipă...

E un minunat principiu pedagogic să concepi viața ca o luptă de fiecare clipă. Îți distrugi sistemul tău nervos, îți distrugi sănătatea, pofta de mâncare, liniștea somnului și a conștiinței tale, dacă mereu te vâieți de greutățile care îți ies în cale. Dacă servitoarea îți vine târziu dela târguiești, dacă meșterii ce-i ai în casă îți fac lucru prost și scump, dacă chiriașii ce-i ai nu-ți plătesc la timp nici chiria mică ce ar trebui s'o plătească, dacă copilul tău îți vine cu note proaste, dacă scrisoarea ce o aștepti de atâta vreme nu sosește, dacă trebuie azi să faci lucruri pe care în vremuri bune le făceau servitorii în locul tău, dacă lemnele sunt ude și nu vreau să ardă, dacă soneria mereu se strică, dacă la bucatărie îți cade din mână o farfurie sau un pahar, dacă nu ești mulțumit cu o târguială ce ai făcut, dacă nu găsești un lucru pe care știi bine, că l-ai pus la un loc anumit, dacă trebuie să umbli 3 săptămâni până ce faci rost de o pereche de pingele, dacă îți moare o soră sau un frate iubit și tu zici mereu: nervii mei nu suportă starea asta, eu nu mai pot suferi asta și așa, eu imi ies din sărite, eu turb când văd așa ceva etc., îți crezi tu singur o situațiune din ce în ce mai grea, devii tot mai irascibil, tot mai copleșit de multele, variatele și neprevăzutele greutăți ale vieții. Dacă însă te scoli cu hotărârea, ca orice greutate, orice neplăcere, orice durere ivită, s'o întâmpini cu vitejie, s'o privești cu răbdare, s'o soluționezi în liniște, viața ta se va scurge mai senin. Marii creștini din epoca de aur a creștinismului se bucurau când puteau să sufere pentru Isus. Când și tu te vei bucura, că în flecare zi ai nenumărate greutăți de învins, căci această luptă dă farmecul și rostul vieții, abia atunci ai atins și tu desăvârșirea. Marii cugetători și conducători suferă în clar că, viața este așa de mono'ună cu toate greutățile ei încât trebuie să o dramatizezi, să cauți pericolul, să cauți mereu lupta pentru un ideal greu de atins, căci numai atunci merită viața să fie trăită. (Bisogna dramatizzare la vita: Mussolini).

Să ne străduim din toate puterile noastre să ne corectăm acest defect al rasei noastre latine: nervozismul, lipsa de răbdare, viața comodă. Marele imperiu britanic s'a clădit tocmai prin contrariul acestor defecte latine: liniște, răbdare, viața aspră, căutând mereu noi pericole și noi cuceriri. Ce crezi, pentru ce a făcut Creatorul spinii lângă trandafiri?

Să-ți arate obstacolele inerente vieții.

Bucură-te deci, că ți s'a încredințat o corabie, să o treci pe vreme de furtună în celălalt continent. Cu atât mai mare ți-e meritul.

Dr. M. Suciu-Sibianu

„Știu că tată-tău voia să te faci medic și tu te puseși pe chimie; ne întâlneam adeseori sub vestații Luxemburgului (e vorba de castania grădina pariziană) și vorbiam de oxigen și hidrogen, dar observasem că de câte ori îți vorbiam de plantele marine din care se scoate iodul sau de oasele cele mai bogate în fosfor, căscal din toată puterea făclilor; mai observasem că, vorbind într-o zi de poeziile lui Văcărescu și recitându-ți una din poeziile iubitelui nostru amic Grigore Alexandrescu:

Culcat p'aste ruine, sub care adâncită E slava strămoșească...

ai deschis ochii mari și m'ai întrebat dacă mai știi și altele. Din ziua aceea mi-am zis că n'o să te faci medic”.

Dacă ne gândim la firea capricioasă și îngăduitoare a poetului și la dărzenia ambițioasă a inginerului, ne întrebăm: ce i-a apropiat pe acești doi oameni destul de diferiți unul de altul?

În afară de sburdălniciile firești

ale tinereții, de care și-au amintit amândoi cu atâta haz în scrierile lor, au avut trăsături și preocupări statornice asemănătoare, care explică în bună parte frumoasa, exemplara lor prietenie de o viață întreagă. Oameni cu sufletul și mintea deschise larg spre cultura care-i atrăgea, îi fascina, lăsând departe, jos, interesele meschine și grijiile mărunte. Parisul, centrul intelectual de-atunci al lumii, oferea tot ce poate răvni un om setos de cultură. Deși nu se mai terminau agitațiile politice cu legitimiști, republicani, bonapartiști, domnea o înaltă atmosferă culturală: Hugo, Musset, Lamartine erau în plină floare, istoricii și animatorii Jules Michelet și Edgar Quinet frământau opinia publică, Comte punea bazele filosofiei pozitivistice, principiile economice ale lui Adam Smith își făceau adepti, cercetările lui Cuvier creiau paleontologia; știința ajunsese la aplicări practice răsunătoare: fotografia, telegraful, transatlanticele cu aburi.

Această încrucișare de cunoștințe

și perspective va contribui mult la formarea spirituală a celor doi tineri prieteni, care studiau și hoinăreau prin Paris. Farul strălucitor de-aci atrăgea și pe un Mihail Kogălniceanu care învăța la Lunéville și pe un Costache Negri, aflat la studii în Italia.

Pe studenții români din Parisul de-atunci, între care era și Cuza, viitorul Domn, îi făcea să-și strângă rândurile și interesul crescut de școala romantică pentru revendicările mulțimii și pentru trecutul popoarelor, cu evidențierea trăsăturilor caracteristice ale lor. Tinerii noștri simțeau aci cât e de prețioasă libertatea națională și-și dădeau seama că, pentru a ajunge la ea, e nevoie de unirea tuturor Românilor. De aceea, studenții români încep să se adune și să-și comunice scrisorile primite din țară, dela un Nicolae Bălcescu, Grigore Alexandrescu și alții. Pe atunci, ca totdeauna, ca și acum, Rusia amenința să se amestece și să domine viața noastră națională. În lupta pentru neamul lor, Alecsandri și

Ghica sunt veșnic în legătură, simbolizând unirea Moldovei cu Muntenia.

După ce au părăsit Parisul, s'au întâlnit la București, la așa-numita „Societate literară”, care avea de fapt mai mult tendințe politice naționale, sub conducerea lui Iancu Văcărescu. Mai mult, au stat un timp împreună la Iași, unde Ghica a fost și profesor de economie politică la Academia Mihăileană. După câteva luni dela sosirea în capitala Moldovei, Ghica a fost chemat să locuiască acasă chiar la Alecsandri. Tatăl poetului era dus la Viena, iar mama lui murise de curând. Subliniem delicatețea cu care poetul, lipsit de părinți, voia să îndulcească viața prietenului pribeag și să-i redea atmosfera unei case părintești. După aproape 40 de ani, iată în ce cuvinte calde și încă de proaspătă memorie îi scrie Alecsandri lui Ghica în 1883:

— Va urma —

Națiune mare

de Gh. Dragoș

Continuare din pag. 1-a

oricâteori împrejurările forțate sau hazardul au ridicat în fruntea noastră conducătorii de obârșie străină, întotdeauna națiunea română a avut de străbătut cele mai întunecate zile ale vieții sale.

Dacă n'am răpit altora nici din rândurile populației nici din pătura conducătoare, în schimb noi am dat tuturor, fără precupețire, regi, conducători de oști și oșteni, capi bisericesti, poeți, gânditori, conducători politici, etc. Le-am dat cu alte cuvinte minte din mintea noastră, suflet din sufletul nostru, pâne din sudoarea palmelor noastre trude și sânge din izvorul vieții noastre. Ceva n'am voit totuși să le dăm, împotriva oricăror silnicii: limba și credința noastră strămoșească. Dovadă că, avem o concepție superioară în ceea ce privește bunurile care reprezintă specificul, care conturează caracterul și asigură existența și perpetuarea unei națiuni.

Dar am mai dovedit o concepție superioară și în ceea ce privește stăpânirea de teritorii. Spre deosebire de alții, noi n'am cântărit însemnătatea unui teritoriu în funcțiune de bogăție sau de număr de brațe robotitoare în vederea asigurării unor privilegii de clasă socială sau a unui belșug material nemuncit.

Noi ne-am sincronizat, de când ne-am născut, ființa noastră întregă cu pământul ce îl locuim. Am văzut în el un leagăn străvechiu de zămislire și de viață, un cheag de sudoare și de sânge între generații nesfârșite de Români, un locaș neprihănit de rugă și de odihnă veșnică, un păstrător credincios al moștelor strămoșilor noștri, un tem-

plu tainic de îmbrățișare sfântă a sufletelor celor ce au trăit ieri, cu ale celor de azi, de mâne și de totdeauna; un germinator de sevă și energie creatoare. Prin acest pământ noi simțim că ne-am înfrățit pentru totdeauna cu strămoșii noștri și cu Dumnezeu.

Este ceva profund religios în atașamentul ce l-am dovedit și îl dovedim față de teritoriul nostru național. Nu este un atașament izvorit dintr-o concepție feudală materialistă, ci dintr'una morală. De aceea, noi nici n'am râvnit teritoriile ce nu ni se cuvin, dar nici n'am tolerat să ni se răpească părți din pământul etnic românesc. Am cedat uneori vremelnice, dar n'am uitat nicicând vreun colț de pământ românesc înstrăinat.

Și dacă n'am manifestat niciun fel de egoism în relațiunile noastre pământestii, cu atât mai puțin am greșit în cele dumnezeiești. În opoziție cu alte neamuri, noi nu ne-am creat un Dumnezeu după chipul și asemănarea noastră, care să fie monopolizat numai de noi, și în favorul nostru ca „neam ales“.

Noi Românii credem în Dumnezeu omenirii întregi, în fața căruia ne considerăm egali cu alte popoare și dela care nu cerem favoruri ca alții, ci implorăm dreptate pentru toți.

Noi Românii suntem o națiune mare în cel mai strict înțeles moral. De aceea, credem puternic în unirea, libertatea, dreptatea și înălțarea noastră a tuturor. Fiindcă, pe deasupra judecării omenești există o judecată divină, care orânduiește totul pe căile unei justiții superioare.

Pe marginea vremii

Eroismul lor și datoria noastră

Astăzi când atâția se jertfesc în războiul de întregire al neamului și își dorm somnul de veci în câmpiile nesfârșite ale Rusiei, datoria noastră e să ne facem un sever examen de conștiință și să ne întrebăm asupra datoriei ce o avem în fața jertfei celor mai buni și mai dragi dintre noi.

Cei care au murit pe front și-au făcut datoria cu credința fermă că slujesc țara prin sacrificiul lor.

În ochii lor, ei au văzut o Românie Mare, în hotarele sale firești și hotărâtoare în viața politică a Europei de mâne.

Dacă atâția au murit pentru acest sfânt ideal, noi toți avem o mare datorie, aceea de a ajuta cu forțele sporite la realizarea idealului pe care cei duși l-au purtat până la moarte în suferințele lor.

Astăzi — mai mult ca oricând cei rămași acasă fug din zori și până 'n noapte după afaceri și caută pe toate căile să se îmbogățească.

Uită cu totul de datoria ceasului de față.

Trebuie să lăsăm la o parte goana după interesele noastre egoiste, în detrimentul semenilor noștri. Să ne abținem dela petreceri și distracții, iar cu fața să alinăm durerea celor rămași fără sprijin și ajutor părintesc.

Hristos și Tineretul

Meditații religioase ținute în biserica din Brașov-Cetate

Biblioteca Frăția Ortodoxă Română (F.O.R.) No. 25, Brașov 1943.

D-l prof. I. Mateiu, președintele F.O.R.-ului, a avut bună inspirație când a adunat într-o broșură meditațiile religioase ținute în biserica din Brașov-Cetate de către părinții Vasile Coman, Iuliu Isa, profesor Ioan Moșoiu și protopopul Aurel Nistor.

Aceste meditații sunt întocmite cu mare grijă pentru viața spirituală a tineretului care, mai ales în zilele de astăzi, trebuie să fie provăzută cu cea mai de seamă armă, cea a pregătirii și rezistenței morale.

Tineretul trebuie să aibă o educație eroică și națională, întovărășită de sentimentul disciplinei și al solidarității.

Scopul urmărit prin editarea și răspândirea acestor meditații fiind deci o aleasă pregătire sufletească a tineretului, ea trebuie citită și răspândită în cercuri cât mai largi,

Dela Vlădică până la opinică — vorba cronicarului — trebuie să pășim pe calea cea adevărată, aceea a îndeplinirii fără șovăire a datoriei, așa cum cei de pe front și-o îndeplinesc.

Numai așa — dar numai așa — eroii noștri își vor putea dormi somnul lor dulce, altfel merităm să fim blestemați de cei din mormintele lor sfinte.

Gh. Briotă

Vlădărenii în luptele naționale din Ardeal

de Dr. Alex. Florea

În filele istoriei noastre naționale stau scrise fapte mărețe ale înaintașilor care pentru glie și credință au știut să lupte întotdeauna cu toată vrednicia.

Dururile crude, pe care vitregia timpurilor istorice le făcea să fie simțite de cele mai adeseori până la sânge, au încercat v-așuri de-a-rândul ființa acestui neam, care voia doar să trăiască.

Nu este colț de țară unde să nu fi clocotit suspinul sfânt al libertății, nu se găsea căsuță umilă de iobag unde să nu palpăie ca o candelă la colțul de rugăciune cutremurul mare al Românelui, ce stăruia să scuture potivnicia și să aștepte a doua zi un soare nou al unei Patrii, unde el să hotărască vrerea lui pe glia sa, pe casa sa și pe credința sa.

Și când la orizonturi răsărea în anumite vremuri acel soare care să lumineze zile mai bune, până la ual se ridicau ca să pună în vrere rândulala sfântă pentru viață.

Și aici, ca și în munți, unde orienturile mai largi aduceau prilej ca să poată pătrunde evenimentele până în depărtări, în epocile hotărâtoare se ridicau ca brazii în hulețul codrilor și își spuneau grațul și alergarea pentru mai bine.

Cum un neam întreg s'a legat în unirea cea mare pe temelia de granit a frăției, așa în epocile viforoase se ridicau în flacăra clocotitoare a entuziasmului pe altarul de jertfă pentru existența nației și pentru viitorul ei.

Vlădărenii nu au lipsit niciodată dela acele chemări mari ale trecutului. Încercați în comunitatea sfântă a suferinții, au pășit alături în toată mobilizarea neamului de aici și au impus timpurilor vrednicia lor, piatră de temelie la cetatea neamului românesc de azi.

Când la 1735 sătul de asupriri și nedreptăți cer, pe cale pașnică, să se facă „independenți“, cu drepturi egale cu ceilalți cetățeni, „au fost reduși la tăcere, iar urzitorii fură pedepsiți“. Iar dacă la 1762 își arată stăruința ca să-și câștige libertatea prin „nesupunere și forță“ au fost sancționați „exemplar“ ca reațienți și căpeteniile legate. (Mon. com. VI. I. Z. pg. 13, 15).

Dacă la 1784 clocotul Moșilor se auzea în tot Ardealul, până în cele mai îndepărtate taințe ale românismului, Vlădărenii, iobagii arendașilor hrăpăreți, se ridică deodată cu frații ce stăpâneau doar umbrele codrilor și cer „să aibă o soartă mai bună“.

Au fost siliți prin „execuțiune militară“ la supunere, interzicându-li-se totodată a se înscrie în regimentele de grăniceri, așa cum au fost îngăduiți cei din comunele învecinate.

Nu de puține ori găsim în trecu-

tul dureros al acestui sat că fruntașii cei mai vrednici, pentru că arătau suspinul iobăgiei și dorințele nației, erau „loviți cu bâte“ și condamnați să muncească luni și ani de zile în lucrările grele ale regiunii și totuși „Vlădărenii s'au arătat cei mai aprigi din toți locuitorii din Țara Bârsei“. (Op. pg. 15).

După multe ca acestea, sosl și anul 1848. Când fu primită vestea adunării naționale dela Blaj, era o nespusă bucurie pe întreaga nație. Cum fiecare comună din regiune trimetea câte 2 delegați ai poporului la această marea adunare, din Vlădeni fură delegați, fostul jude Nistor Balcăș și Iacob Zorca, tatăl fostului notar de mai târziu din Vlădeni.

Delegații, la întoarcere prezentară poporului hotărârea adunării în cele 16 puncte și în special punctul 3 „...se cere fără întârziere desființarea iobăgiei... desființarea dijmei...“

Cum domnul de pământ se opunea și cum flăcările chemării lui Iancu se răspândiseră în tot Ardealul, Vlădărenii, văzându-se în pericol, având o oscecare vecinătate cu Săcuil, se constituiră în „Oaste“ sub conducerea unui „consiliu de războiu“ constituit în Brașov.

Toți oamenii aleși ca cei mai curajoși și mai disciplinați, harnici de luptă, 325 de inși înarmați cu lănci și puști de vână, în uniforma specifică satului, zeche neagră, cioareci albi, în picioare opinci și pe cap căciuli negre, alcătuiră o „trupă“ sub conducerea lui Iacob Zorca ce fusese ca delegat la adunarea dela Blaj.

Acesta, ca om încercat în războaie, — că se amintește că a fost și în războaiele contra Francezilor, ba și în lupta dela Lipsca „unde a fost frântă puterea marelui imperator“, unde purtându-se bine și cu toată vitejia a fost decorat cu o medalie, — avea ca ajutoare pe „locotenenții“ Gheorghe Pop și Ion Podariul, au servit mult cu trupa lor la menținerea ordinii în regiune. (Op. cit. pg. 59).

Când la Codlea, apărând pe Sași de năvălirile Săcuilor, când până la Budila sau în partea de peste păduri la Hoghiz și Cuculata în jud. Făgăraș „oastea“ cea mândră și vitează a lăncierilor Vlădăreni a purtat jertfa pentru libertatea lor proprie și a neamului de aici.

Acum, când, ca și în trecutele vremi neamul își pecetluiește soarta cu aceeași hoărare sfântă a luptei pentru a fi, când fit și din acest loc s'au înfrățit în eroica avântare pentru a rândul mereu soarta românismului, citind vitejile mari din vreme, înțelegem de unde putem da azi atâtea vrednicii și cum se pot scrie pagini de glorie, așa cum întotdeauna ne-au învățat strămoșii.

Conferința d-lui prof. I. Mateiu

În Dumineca Ortodoxie, în cadrul unei frumoase serbări religioase a elevilor liceului „A. Șaguna“ d-l prof. univ. I. Mateiu, președintele F. O. R.-ului a răspuns cu multă convingere și căldură întrebării: „De ce iubim ortodoxia?“

D-sa arată trainicele legături ale neamului cu ortodoxia.

„N'am fost niciodată păgâni și suntem cel mai vechiu popor creștin în Sud-Estul european“. Iubim ortodoxia, pentru că am dobândit-o în haină latină, ca o probă a romanității noastre. Suntem sin-

gurul popor din lume de origine latină și credință ortodoxă. Sub scutul bisericii a luat naștere mișcarea noastră literară și culturală și prin cărțile ocrotite de ea s'a răspândit ideea romanității și unității noastre.

Datorită credinței sale neamul nostru a fost veacuri de-a-rândul cruciatul Europei.

D-sa protestează împotriva confuziei ce se face între ortodoxie și slavism.

Conferința a fost ascultată cu mare interes.

Ziua Domnului

... „lăudau foși pe Dumnezeu“

(Ev. Marcu, II, 12).

Norodul din Capernaum, uimit de vindecarea slăbănogului, lăuda pe Dumnezeu. Svonul se răspândise ca gândul în tot orașul, și, văzându-l sănătos și cu patul în spate, se minunau, zicând: „Niciodată nu am văzut asemenea lucruri“.

Cărturarii lor erau mai tulburați, pentru că văzuseră cu ochii minunea: Fiul omului avea putere să ridice păcatul și să vindece suferința.

Păcatul și suferința, iată două vorbe, care se prind una ntr'alta, ca să ridice sănătatea și fericirea omului.

Bunul Dumnezeu când a zidit făpturile, ne amintește Cartea Sfântă, curat și neprihănit l-a făcut pe om.

Zilnic, ochiul lui Dumnezeu cerceta făpturile și vedea că sunt bune, iar la sfârșitul creației „a privit Dumnezeu toate câte a făcut și erau bune foarte“.

Mai mult, peste fața omului a imprimat Dumnezeu lumina feții Sale, cum atât de frumos spune psalmistul: „Insemnatu-s'a peste noi lumina feții tale, Doamne“ și dintre toate făpturile, „micșoratu-l-al pe om cu puțin față de îngeri; cu mărire și cu cinste l-ai încununat și l-ai pus peste lucrul mâinilor tale“.

Așa a lăsat Dumnezeu din mâinile sale făptura omenească: fără prihană, fericită și curată, ca un izvor cristalin de munte.

Dar, între timp, s'a scurs în izvorul cel curat miasme vătămătoare, care au tulburat apa, iar drumețul obosit nu și-a mai putut potoli setea.

Cineva, Satana, zice sfânta biserică, a tulburat Izvorul fericirii dintâi și a amăgît omul ca să calce voia lui Dumnezeu.

Păcatul s'a săvârșit, suferința a început în lume.

De atunci, prăpădul și urgia lui Dumnezeu a căzut peste noi: mintea s'a întunecat, voința a slăbit și durerea și-a făcut loc.

Dar, în urma păcatului, s'a schimbat și fața firii; omul în loc de stăpân, cum l-a rânduit Dumnezeu, s'a schimbat în tiran și asupritor. Cine l-a mai putut sta în cale sau să-i pună stavilă pornirilor sale pătimase? Gânduri nesocotite nu-i dau pace, ci mereu îl îndemneau să adune, să exploateze și să răpească bogățiile. A urmat lupta, uciderea, exploatarea nesocotită a pământului. Exploatarea lacomă a pădurilor, de pildă; a secat ape și râuri și a adus schimbări atmosferice; puțină umezeală, luni de secetă, sau, în urma căldurilor prea mari, grindină și prăpăd.

Bine zice psalmistul: „Toți s'au abătut, laolaltă netrebnicii s'au făcut; nu este cel ce face binele, nu este până la unul“.

Peste această lume gârbovă de povara păcatului, iată, vine Mielul lui Dumnezeu ca să ridice păcatul lumii.

Slăbănogul din Capernaum a primit iertarea păcatelor, iar trupul lui plorât în suferință, s'a vindecat.

O lume pierdută și muncită de suferință și păcat este chemată acum din nou la viață; Mântuitorul nostru Isus Hristos ridică păcatul și alină suferința.

Suntem și noi acum sub povara unor vremuri și păcate grele. Nu ne mai putem bucura nici de viață, nici de muncă și nici chiar de darurile pe care Dumnezeu ni-le îmbia altădată cu atâta belșug.

Omul, făptura cea mai aleasă a lui Dumnezeu, nu se mai poate vedea, ci se urăște, se luptă și se ucide fără nicio milă.

Păcatul, sub mii de chipuri, a încins tot pământul, iar suferința stăruie aproape de el.

Slăbănogul plin de suferință, dar încălzit de mare credință în puterea Domnului, așa cum Ziua Domnului de azi ni-l arată, are multe de spus.

Ne apropiem de lunile călduroase când alimentele sunt mai expuse alterării și când intoxicațiile alimentare produc atâtea victime, dintre care desul de multe cu desnodământ fatal. Nici în lunile de iarnă însă omenirea nu este cruțată de astfel de accidente.

Cine n'a auzit, sau cine n'a citit prin ziare, că în cutare localitate o familie întreagă, sau o colectivitate întreagă (cămin de elevi), sau nuntași dela o nuntă au fost intoxicați cu carne alterată, sau cu ciuperci? Se cunosc astfel de cazuri, când intoxicația alimentară a fost așa de gravă, încât zeci de persoane au sucombat. De altfel cred că fiecare a făcut experiența unei intoxicații alimentare mai gravă sau mai ușoară, după câte o masă luată la un restaurant mai deochiat, uneori chiar la restaurante de clasa întâia.

Filind vorba de un accident care ne pândește pe fiecare, socotesc utile câteva rânduri despre împrejurările în care se produce intoxicația alimentară și despre remediul respectiv.

Prin intoxicația alimentară înțelegem turburări în sănătatea omului, mai ușoare sau mai grave, uneori mortale, care se ivesc când consumăm alimente alterate (carne, ouă etc.), sau ciuperci otrăvitoare. Aici trebuie să menționez că ciupercile otrăvitoare nu pot fi considerate ca aliment al oamenilor, însă pentru că în mod incidental pătrund printre alimentele noastre, din cauză că nu le recunoaștem, înglobăm și intoxicațiile (otrăvirile) cu ciuperci în intoxicațiile alimentare.

Cele mai dese intoxicații alimentare le cauzează carnea alterată, ouăle stricate, peștele alterat, diversele conserve de carne, pește, raci. În cazul conservelor intoxicația alimentară o produce de cele mai multe ori carnea alterată (stricată) din conservă, altele însă intoxicația se întâmplă din cauza coclelei (o substanță chimică toxică) pe care o produce tabla din care e fabricată cutia de conserve.

Intoxicații alimentare se mai produc și din cauza brânzeturilor stricate, a prăjiturilor în care s'au pus ouă și cremă alterată, a diverselor articole alimentare din cărnățării.

Cărnurile cauzează intoxicații alimentare atunci când sunt alterate, sau când provin dela animale bolnave. În sfârșit, cum am menționat mai sus, în mod impropriu, considerăm ca intoxicații alimentare și intoxicațiile cu ciuperci otrăvitoare.

Semnele intoxicației alimentare sunt aproape aceleași, oricare ar fi alimentul cu care s'a intoxicat omul, ele variază doar ca intensitate, după cum alimentele au fost mai mult sau mai puțin alterate și după cum omul a mâncat mai mult sau mai puțin din aceste alimente.

Alteori intoxicațiile alimentare sunt însoțite de erupții pe tot corpul, cu pete mari și mâncărimi foarte vii ale pielii.

Intoxicațiile cu ciuperci produc intoxicații rapide, la maximum două ore după ingerarea lor, sunt datorite unei toxine chimice, numită *muscarină* și se vindecă în 2-3 zile. Este însă o varietate de ciuperci, unde intoxicația e datorită unei toxine numită *fallină*, și este așa de gravă, încât sfârșitul este mai totdeauna mortal în 2-3 zile.

Intoxicațiile cu carne sunt mai tardive și sunt provocate de o toxină numită *ptomaină*. Unii atribuie intoxicațiile cu carne unor microbi, care se găsesc în cărnurile stricate.

Prevenirea intoxicațiilor alimentare se face prin aceea că vom mânca pe cât posibil numai alimente proaspete. Ne vom feri de a consuma carne dela negustori clandestini, carnea dela aceștia nefiind controlată de medicii veterinari oficiali, nu prezintă deci garanții igienice, putând fi veche, alterată și provenită dela vite bolnave. Când

Cei ce sunteți sănătoși, dar nepăsători; cei ce udați cu lacrimi patul suferinței voastre și, chiar voi, care nu mai aveți zi senină în cămin și îndoiala dă târcoale încrederii voastre în puterea lui Dumnezeu, voi, ascultați cuvântul Domnului care ridică și azi păcatul lumii!

Băgați mai puțin în seamă șoapta veacului, și plecați-vă, dacă nu genunchii, barem urechea, un minut mai mult, ca să auziți porunca Domnului.

Deslușiți înțelesul adânc și apelul sfânt: *păcatul aduce osândă și suferință, iar pocăința: iertare, liniște și sănătate*.

Pr. Ioan Scurtu

Medicul NOSTRU

Intoxicațiile alimentare

de Dr. Valeriu Stînghe

suntem nevoiți să mâncăm prin restaurante, să ne alegem restaurante care prezintă mai multe garanții de cinste și pregătire profesională. În general restul alimentelor le vom aprecia, în ceea ce privește calitatea lor, prin simțul nostru olfactiv (mirosit) și gustativ (gustat), care de cele mai multe ori nu ne înșeală.

E bine să amintesc că intoxicațiile alimentare dacă nu se termină totdeauna cu moartea, în schimb foarte deseori lasă după ele complicații ca: gastrită cronică (inflamația stomacului) colită (inflamația intestinului gros), nefrite etc. de care bolnavul va suferi vreme îndelungată, dacă nu chiar toată viața.

Tratamentul. În caz de intoxicație alimentară, primul lucru la care trebuie să ne gândim este să evacuăm stomacul de alimentele ingerate, ceea ce obținem prin introducerea degetelor în fundul gurii, pentru a provoca vărsături, sau administrând medicamente vomitive ca: ipeca, emetină, sau prin spălături stomacale cu sonde.

Vom da purgative, sau vom face clisme pentru a elimina cât mai repede și mai multe toxine din organism. Pentru același scop vom da cealuri diuretice (care produc urină dese și abundente) de coade de creșe etc.

Vom pune bolnavul la regim cu cealu și lapte.

În caz de vărsături grave vom da ape gazoase, bucățele de gheață și morfină.

Vom desinfecța intestinul cu benzozonaphтол.

La cei cu cordul (inima) slăbit vom face injecții cu oleu camphorat, cu cafeină, cu adrenalina, cu strichnină.

La regimul alimentar normal revenim progresiv, pe măsură ce simptomele intoxicației dispar.

Prevenirea intoxicațiilor alimentare se face prin aceea că vom mânca pe cât posibil numai alimente proaspete. Ne vom feri de a consuma carne dela negustori clandestini, carnea dela aceștia nefiind controlată de medicii veterinari oficiali, nu prezintă deci garanții igienice, putând fi veche, alterată și provenită dela vite bolnave. Când

AGRICOLE

Semănați cât mai multe plante fireose (textile)

Plugari, se apropie timpul semănatului. V'ați făcut socoteala ce anume semințe veți băga în pământ?

Agricultura este nu numai o meserie, dar și o negustorie. Fiecare producător este — sau trebuie să fie — și negustor. Adică să știe ce anume produse se cer și care sunt bine plătite și pe acelea să le producă.

După hrană, nimic nu trebuie omului mai mult decât îmbrăcăminte. Ne trebuie fire, pânzetur, stoffe și orice țesături. Azi nu le mai putem aduce din țări străine. Și când vom putea, nu trebuie să le mai aducem. Înainte vreme munceam o țară întreagă ca să se plătească străinătății zeci de miliarde, în fiecare an, pe fire, pânzetur, stoffe și alte țesături de bumbac,

semnate, iută și alte fireose. Acum toate acestea trebuie să le producem noi. Și le vom produce, pentru că putem. Trebuie să cultivăm cât mai mult plantele fireose (textile). Bumbacul reușește în șesurile înșorite, din partea de miazăzi a țării. Inul merge bine în părțile dintre deal și șes, iar cânepa se face în toate pământurile bune de grâu.

Trebuie să producem fire de tot felul și cât mai multe. Trebuie să ne îmbrăcăm numai cu țesături făcute din fire produse de noi. Și mai trebuie să îmbrăcăm și armata. Și populația orașelor. Mai facem și covoare, preșuri, zăblaie, saci, frânghii, căpestre, sleuri, opritori, guri de ham. Până și curele pentru mașini se pot face din fire.

Toate textilele sunt căutate și bine plătite. Și firele și semințele. Prin urmare, plugari, semănați, în primăvara care sosește, cât mai multe plante fireose.

Din lumea largă

Mijloc de vindecare împotriva tifosului exantematic

Tifosul exantematic, care în acest război ca și în războiul mondial a pricinuit oarecari pierderi omenirii, nu a putut fi combătut până în prezent de savanți, știindu-se că nu există mijloace de vindecare din categoria chemoterapeutică, așa cum au fost descoperite de chimia germană pentru vindecarea atâtor boli. Efectul împotriva acestor microbi nu este încă complet lămurit, constă însă probabil într-o slăbire a acestor microbi, care în această stare slăbită cad pradă mijloacelor naturale de apărare ale corpului și care până în acest moment erau neputincioase împotriva lor.

Invențiile savantului Emil von Behring, care au făcut epocă, conform cărora cu ajutorul terapiei de seruri, difteria și tetanosul au putut fi combătute, nu sunt eficiente la combaterea tifosului exantematic. În aceste tratamente, antitoxinele sunt legate de serul animalului vaccinat și sunt apoi administrate sub această formă organismului bolnav. Probabil că la tifosul exantematic antitoxinele sunt legate de serul de sânge, în orice caz însă căutarea unor seruri contra tifosului exantematic pot fi considerate până în prezent ca nereușite. Medicilor germani însă nu le-a scăpat din vedere faptul că sângele luat de la un bolnav de tifos exantematic care a rezistat acestei boli și care se găsește în afara pericolului și fără temperatură, administrat unui bolnav de tifos exantematic în stare gravă a dat rezultate uimitoare. Până în prezent aceste experiențe nu au putut fi aplicate unui număr mai mare de bolnavi, se pare însă că această posibilitate va fi realizată în curând, izbutindu-se atunci ca această boală care până în prezent nu a putut fi combătută, să fie subjucată. Baronul Dr. Hofer von Lobenstein a citat într'un articol din

„Münchner Medizinische Wochenschrift“ un caz când la un bolnav de scarlatină Toxic-septică a fost înregistrată o ameliorare prin luarea de sânge de la bolnav în convalescență.

Adâncimea până la care se scufundă vasele

În cercurile de specialitate se presupune că un vas se scufundă cu cea mai mare viteză, fiind până la urmă turtit și adâncindu-se în nămol din cauza presiunii și greutateii, ceea ce îngreuiază ridicarea vasului chiar după un scurt interval. Dacă un vas se scufundă până la adâncimea de 1000 metri, apa deasupra apasă cu 100 atmosfere. Se înțelege cât de mare trebuie să fie presiunea la adâncimi de 10.000 metri. Nu e de mirare că vasul este turtit complet.

Longevitatea la oameni

Se poate presupune că durata mai scurtă a vieții în timpurile de odinioară era condiționată de împrejurări exterioare, în timp ce predispoziția ereditară nu s'a schimbat esențial. Mortalitatea vârstelor tinere a diminuat cel mai mult. Și oamenii de vârstă mijlocie profită de împușinarea pericolelor pentru viață, pe care le prezintă mediul. Oamenii de vârstă înaintată au cele mai puține șanse, și perspectiva de a împlini 70 de ani. Șansa este astăzi tot atât de mică ca și acum un secol. Aci intervine de sigur predispoziția ereditară, căci longevitatea apare la familii întregi. Din faptul că astăzi oamenii bătrâni nu sunt mai numeroși decât acum 50 de ani, se poate deduce că deocamdată nu există nicio perspectivă a prelungirii vieții în condiții mai favorabile. Ca la toate viețuitoarele, durata vieții este limitată și la om.

Apărarea pasivă

Comandamentul Zonei A. P. Brașov, reamintește tuturor cetățenilor care sunt încadrați în formațiunile de A. P. și care au primit:

1. Ordine de serviciu cu dungă cafenie de la Zona A. P. Brașov.
2. Înștiințări speciale de la Primăria Municipiului Brașov și Compania Pompieri Militari Brașov.
3. Înștiințări speciale de la Serviciul Sanitar al Prefecturii județului Brașov, contrasemnate de Zona A. P. Brașov.

Că au următoarele obligațiuni atât ziua cât și noaptea:

I. Atunci când prin aparatele de „Radio“ aud preavizul: „Din motive de apărare anti-aeriană, emisiunea încetează“ vor lua următoarele măsuri:

1. Se vor echipa.
2. Își vor lua masca contra gazelor, acei care au proprietate.
3. Își vor pregăti alimente pentru o zi.
4. Vor pregăti vehiculele auto, caii și căruțele destinate pentru formațiunile A. P.
5. Vor pregăti hrana pentru animale și combustibilul auto pentru o zi.
6. Astfel pregătiți vor fi atenți la semnalul de „ALARMA“.

II. La semnalul de „ALARMA“ dat prin sirenele Municipiului și ale fabricelor, în fuga cea mai mare, se vor duce la locurile fixate în ordinele de serviciu și în înștiințările speciale. Nerespectarea acestor obligațiuni atrage aplicarea sancțiunilor prevăzute de legea A. P.

ANUNT

Institutul Cartografic „UNIREA“ Brașov, Str. Lungă 20, angajează imediat copii: fete și băieți, în vârstă de peste 14 ani cu un salariu minim de Lei 650 săptămânal — plus eventuale ore suplimentare.

Judecătoria Rurală Rupea, secția c. f. Nr. 624/1942 c. f.

Extract din publicațiunea de licitație

În cauza următorului Nicolae Apolzan contra urmăriților Bercan Lazar și Oancea Avram, judecătoria ordonă licitație execuțională asupra imobilelor cuprinse în c. f. Nr. 1014,756 a comunei Mercheașa A. I. Nr. top. 356, 357, 962, 1998, 3033. Termen la 27 Martie 1943, orele 16 la Primăria Mercheașa.

Rupea la 29 Iulie 1942.

Judecător,
Petre Nica

aj. dir. de c. f.
V. Cucu

Primăria comunei Măieruș, Jud. Brașov

Nr. 830/1943.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință că, primăria comunală Măieruș, arendează prin licitație publică cu oferte scrise și sigilate, în conformitate cu dispoz. art. 88—110 din L. C. P. măcelăria comunală.

Licitația se va ține în ziua de 27 Martie 1943, ora 17, în localul primăriei comunale Măieruș.

Prețul de strigare se fixează la lei 15 000 arenda anuală.

Arenda este pe 3 ani și anume: de la 1 Aprilie 1943 până la 31 Martie 1946.

Garanția provizorie va fi de 10%. Supraoferte nu se primesc.

Măieruș, la 10 Martie 1943.

Primar, Notar,
Martin Foof. Const. Comanțicu.

„BARSANA“ S. A. R. fostă A. Kocsis și Fii

Succ. S. A.

Fabrică de parchete și lemnărie

Brașov, Calea Bucureștilor Nr. 35.

Acționarii societății sunt convocați în adunarea generală ordinară, la sediul social în Brașov, Calea Bucureștilor No. 35. pentru ziua de Joi, 8 Aprilie 1943, orele 15 (ora 3 p. m.) pentru a delibera și decide asupra următoarei ordine de zi:

1. Darea de seamă a Consiliului de Administrație și raportul cenzorilor asupra exercițiului 1942.
2. Discutarea și aprobarea bilanțului și a contului de profit și pierdere încheiate pe exercițiul 1942.
3. Fixarea retribuțiilor cuvenite administratorilor și cenzorilor pe exercițiul 1942.
4. Descărcarea consiliului de administrație și a cenzorilor, de gestiunea și supravegherea lor pe exercițiul 1942.
5. Fixarea retribuției cuvenite pentru exercițiul în curs, administratorilor, cenzorilor și directorilor.
6. Majorarea capitalului social peste suma stabilită prin adunarea generală din 14 Aprilie 1938, la 10.000.000 lei.
7. Eventuale propuneri.

Pentru a participa la adunarea generală, acționarii vor depune acțiunile lor la casa societății din Brașov, Calea Bucureștilor Nr. 35, până la 1 Aprilie 1943 inclusiv, în schimbul unei adeverințe de primire, care va servi drept carte de legitimație pentru participare la adunarea generală.

În caz că adunarea generală ar fi în neputință de a lucra din cauza numărului insuficient al acționarilor, adunarea va avea loc la 15 Aprilie 1943, în același loc și la aceeași oră, această a doua adunare putând a decide asupra ordinii de zi mai sus arătată, oricare ar fi numărul acționarilor și acțiunilor reprezentate de ei. Acțiunile, pentru această a doua adunare se vor depune la casa mai sus arătată, cel mai târziu până la 8 Aprilie 1943.

Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1942.

Activ. Clădiri 2.468.512. Mașini, instalațiuni, linia de garaj 1.325.475. Animale și vehicule 122.479. Disponibil în casă și la bănci 1.697.414. Efecte publice 394.200. Garanții 46.373. Materii prime, mărfuri, alimente, furaj 14.768.410. Debitori 7.718.280. Cont tranzitor 152.643. Pierdere reportată din 1941 1.259.581. Pierdere în 1942 201.884.

Total 30.155.251.

Conturi de ordine 18.200.000.

Passiv. Capital social 5.000.000. Fond de rezervă statutar 305.288. Fonduri de rezerve speciale 336.367. Fonduri de amortisment 1.503.699. Fond pentru creanțe dubioase 308.724. Cauțiun 10.500. Creditori 22.690.673.

Total 30.155.251.

Conturi de ordine 18.200.000.

Conturi de profit și pierdere.

Debit. Cheltuieli generale, salarii etc. 6.344.593. Dobânzi 923.287. Impozite și taxe 3.081.459. Amortismente 313.149. Creanțe dubioase 282.090. Mașini, instalațiuni, mobilier, efecte publice 397.217. Pierdere reportată din 1941: 1.259.581. Total 12.601.376.

Credit. Mărfuri, div. beneficii, dobânzi 11.139.911. Pierdere reportată din 1941: 1.259.581. Pierdere din 1942: 201.884. Total 12.601.376.

Consiliul de Administrație

Comitetul Cenzorilor

Pentru conformitate,

BÂRSANA S. A. R. BRAȘOV
fostă A. KOCIS și FII S. S. A.

Conferințele pentru muncitori organizate de

Asociațiunea culturală „Astra“ și Muncă și Lumină

La 14. III. 1943 D-1 I. Gârbacea, Profesor univ.; Prețurile pieții și motivele fluctuațiilor.

Filme culturale.

Jurnal sonor, Lupta pentru pâine (380 m.) Recolta germană în conserve (330 m.)

La 21. III. 1943 D-1 Dr. Suciu Valentin: Rostul și importanța asigurărilor sociale.

Jurnal sonor, Atellerele germane (500 m.) Expoziția din München 306 m., 1931.

La 28. III. 1943 D-1 Dr. Colbazi Emil medic: Apărarea contra bolilor venerice.

Jurnal sonor, Sănătatea nu este ceva întâmplător (353 m.) Lumină, mai multă lumină (557 m.)

La 4. IV. 1943 D-1 Dr. Căllman Nicolae: Gospodăria model a muncitorului și sănătatea lui.

Jurnal sonor, Copiii noștri, viitorul nostru, (384 m.) Tineretul muncește. (591 m)

Funcționar priceput și des-

toinic, nemobilizabil, licențiat al Academiei Comerciale, având la bază liceul Comercial, caută Fabrica de Hârtie „LETEA“ Zărnești jud. Brașov pentru un post de viitor.

Ofertă și copii de pe acte la Direcțiunea Fabricii.

De vânzare o casă în comuna

Satulung pe strada Principală, compusă din patru camere și bucătărie, pivniță și grădină cu pomi fructiferi, apă în curte și instalație electrică.

Informații la biroul Tipografiei „Astra“, Str. Lungă No. 1.

Informațiuni

Abonamente de sprijin

Inginer Const. Măzgăreanu București	Lei 1000
Avocat Grigore C. Popescu București	1300
Prof. univ. I. Andrieșescu București	500
Dr. Ioan Iosif, adv. Rupea	1000
Vasile Crețulescu, Bncurești	1000
Dr. V. Hada, adv. Turda	1000
Oprea Ioan, Timișoara	1200
Munteanu Nicolae, Tighina	1000

Inchiderea școlii țărănești din Cristian

Școala țărănească din Cristian, care are a funcționat cu un număr frumos de femei și fete, și-a încheiat cursurile în ziua de 14 Martie a. c.

Meritul reușitei depline revine hărniciei localnicilor în frunte cu d-na și d-l director Pavel, părintele Micu și d-l notar V. Șerban și concursului neprecupețit al corpului didactic și tuturor intelectualilor din localitate, cum și ini-moasei și continuei îndrumări a d-nei și d-lui inginer Măzgăreanu care au avut îndrumarea și controlul apropiat al acestei școli.

Conferințele Extensiunii Academice

În seria conferințelor de sub auspiciile Extensiunii Academice Cluj-Brașov, va vorbi sâmbătă, 20 Martie ora 5 d. a în sala festivă a liceului Andrei Șaguna d-l Prof. Palmieri dela Academia Comercială din Brașov, despre *Bancherii italieni ai Renașterii*. Intrarea liberă.

Politica Igienii Națiunii

În 14. III 1943 a ținut d-l Inspector gen. san. din Min. Sănătății Dr. P. Nistor conferința cu cuprinsul de mai sus, în cadrele Cercului Cultural al Astei Brașovul vechiu.

Arătând importanța numărului în lupta de afirmare și de menținere a națiunilor în războiul actual, accentuând pericolul masei rusești, indiferent de forma de guvernământ a Rusiei, a arătat care trebuie să fie politica Statului român pentru păstrarea, creșterea și îmbunătățirea capitalului uman român ereditar.

În această politică nu individul, ci familia trebuie să stea în centrul preocupărilor statului, cu toate consecințele: datoria la sănătate a fiecărui cetățean ca parte integrantă în angrenajul social al națiunii; ocrotirea căsătoriei, a natalității, a copiilor și mamei, prin protejarea elementului bine dotat ereditar, diminuarea mortalității și în special a celei infantile.

A arătat că toate acestea pot fi ajunse numai prin cooperarea puterii de stat, cu cea a administrațiilor locale, a societății constituite, ca și a fiecărei familii și individ, prin o politică conștientă și personală de stat, prin măsuri de igienă generală, de salubritate, de educație, cultură, ocrotire socială, ca și prin aplicarea igienei individuale pe care trebuie să o respecte fiecare familie și individ.

Un exemplu frumos

Elevii clasei a V-a dela liceul „A. Șaguna” au dat o frumoasă serbare pentru răniții spitalului Nr. 162-anexă sub conducerea d-lui prof. N. Baboie și pr. I. Ișă. Au recitat elevii Popovici Liviu, Dumitrescu Dinu, Grigorescu Onorel, Ciortea Tudor și Zernoveanu Nicolae. A fost prezentată și sceneta comică „Țiganul la poliție” de către elevii Catrinescu I., Șenchea Doru, Roșca Al. și Zernoveanu N.

Elevii au împărțit apoi mici daruri răniților.

Cronica Războiului

Aniversarea independenței Slovaciei

Statul independent slovac aniversază patru ani de neatârnată existență în vreme ce fiii săi, alături de flacăii României, luptă împotriva unui inamic comun. Prezența pe același câmp de bătaie a Slovacilor și Românilor exprimă aceeași îndatinată frăție de acțiune, care a făcut din popoarele noastre un bloc combativ în vremuri de asuprire. Spontana însuflețire cu care a fost sărbătorită această aniversare în capitala României subliniază legătura sufletească dintre Slovaci și Români.

În toate acestea se deslușesc probleme noi ale vechei prietenii româno-slovace, care n'a fost niciodată tulburată, evoluând pe făgașul tradițiilor. O amiciție robustă și pornită din inimă sinceră.

Pe lângă amiciția pe plan politic și combativ relațiile culturale actuale sunt menite a ne convinge de adevărul care stă la baza acestor afirmațiuni, ele fiind o realitate prețioasă pentru prezent și pentru viitorul care începe a se desluși în cadrul Europei noi.

O măsură despre ceea ce înseamnă amiciția româno-slovacă, adânc grăitoare pentru tendințele de viață independentă a țărilor noastre, ne-o dă și intensiva activitate culturală reciprocă, menită a ne apropia cât mai mult, prin cunoașterea graiului, a obiceiurilor și istoriei. Asociația Româno-Slovacă, recent înființată la București, a luat de curând inițiativa a două opere la care se lucrează și anume: o Istorie a Românilor și o Gramatică a Limbii Române, pentru publicul slovac. Deci cunoașterea intimă a istoriei și graiului nostru vor fi căile de o mai apropiată cunoaștere și prietenie reciprocă.

În afară de aceasta în universitățile slovace se predă limba română, după cum ea se predă și în alte patru școli slovace. Se fac numeroase tradu-

ceri din literatura românească, au loc schimburi de ansambluri teatrale și de operă, expoziții de artă, fără să mai amintim echipele de jocuri românești și corul „Astrei” care au vizitat Slovacia.

La data comemorării independenței slovace raporturile etnice și istorice dintre cele două popoare, raporturi de dată străveche, scoase azi într'o lumină mai vie prin comunitatea de luptă și destin, ne dau măsura exactă a rosturilor noastre pentru vremurile ce vin. Blocului româno-croato-slovac îi sunt rezervate misiuni importante și sarcini din cele mai folositoare în cadrul continentului eliberat de amenințările care tindeau să-l copleșească.

Nu este o întâmplare faptul că pentru amiciția româno-slovacă rămâne tot atât de valabil trecutul plin de glorioase momente, ca și prezentul de năvalnică implântare în miezul realităților. Este în aceste fapte însăși viziunea unui destin comun, cutremurat odinioară de silnicia împilărilor și dinamizat azi de același ideal al libertății nestăjenite.

Repetând cuvintele pline de simțire ale ministrului propagandei românești, le încrustăm cu frățească adevăzime:

Poporului de țărani falnici ca brazilii Tatrei și de păstori sobri ca singurătatea acelor piscuri, atât de înfrățiți prin ființa și sufletul lor cu păstorii plaiurilor noastre carpatine, poporului slovac, îi trimitem salutul nostru cald, pornit din convingerea că lupta vieții este grea, dar așa am apucat-o, și ei, și noi, întotdeauna.

Adăogăm din parte-ne, credința fermă că această luptă neîntreruptă pentru viață și pentru unitate națională, va fi încununată de succesul pentru care au căzut și cad încă fiii cei mai buni ai țărilor noastre.

Situația pe fronturi

Frontul din răsărit

Ofensiva germană, marcată prin ocuparea orașelor Lozovaia și Kramatorskaia, care părea la un moment dat sortită să fie numai o stavilă împotriva uriașului asalt rusesc din regiunea Don și Doneț se transformă într'o activitate pe plan mare, cu repercursiuni din cele mai însemnate.

În sectoarele în care atacă trupele germane sovieticii se găsesc într'o situație foarte grea, lucru dovedit prin faptul că ei aduc rezerve din alte sectoare, spre a putea înfrunta presiunea germană.

Atacul pornit în direcțiile Harcov și Isium se lărgește acum și în spațiul dintre Bielgorod și Kursk, unde mai înainte cu două săptămâni se putea înregistra încă o serioasă amenințare rusească. În acest spațiu, ofensiva germană continuă să câștige teren, în timp ce luptele din jurul Harcovului tind să se transforme într'o mare bătălie de încercuire. În spațiul dela răsărit de Harcov, o parte din forțele încercuite acolo sunt acum în curs de nimicire.

Tot astfel forțele inamice încercuite la Sud-Est de Harcov au fost presate pe un spațiu foarte strâns, după respingerea mai multor încercări de străpungere. Ele sunt pe cale de nimicire.

În regiunea Bielgorod mai multe contra-atacuri inamice au fost respinse. Cu acest prilej au fost distruse 66 de

tancuri sovietice. Formațiuni de avioane de luptă au atacat cu efect nimicitor coloanele sovietice în retragere și întăririle inamice aduse spre front.

În celelalte sectoare ale frontului, situația se prezintă în momentul de față aproape neschimbată.

În luptele grele dela lacul Ilmen trupele germane au înregistrat un nou succes defensiv. Sovieticii au atacat o zi întreagă frontul german, în zadar. Inamicul a avut pierderi grele, sângeroase și a pierdut în fața pozițiilor germane numeroase tancuri.

De altfel, sovieticii nu au mai dat atacuri puternice decât în cele două părți ale lacului Ilmen și la Staraia Rusa. În celelalte sectoare desghețul le îngreuiază foarte mult mișcările, în timp ce la Nord mai sunt încă posibile atacuri de iarnă.

Despre țelul strategic pe care îl urmăresc sovieticii în spațiul lacului Ladoga, la fel cum au făcut în cursul iernii trecute se afirmă că, el este de a învăli dela Sud frontul german de încercuire dela Leningrad, însă așa cum s'a întâmplat și în anul trecut, Rușii nu și-au atins scopul.

Succesele defensive germane în spațiul lacului Ilmen, capătă deci o însemnătate deosebită, îngăduind menținerea frontului dela Leningrad și împiedcând pe sovietici să ajungă din nou la Marea Baltică. În același timp numeroase forțe sovietice sunt reținute acum aici, irosindu-se într'adevăr zadarnic, până acum.

de **Mardare Mateescu**

Pierderile sovietice în ultimele luni.

După o relatare a cercurilor militare germane ele evaluează pierderile totale ale sovieticilor, în cursul iernii de față, în materie de tancuri, la 12.000.

Pierderile trupelor sovietice sunt evaluate pentru ultimele trei luni la 1 și jumătate milioane ostași morți, răniți și prizonieri.

Din amănuntele date pe sectoare reiese că pierderile cele mai mari au fost suferite de Ruși la Stalingrad, apoi în spațiul Orelului, între Doneț și Nipru, precum și pe frontul Volhovului.

Pe frontul Tunisiei

În sectorul meridional al Tunisiei, după cum anunță ultimul comunicat militar italian, activitatea artileriei a crescut în ambele tabere. Deasemeni portul Tripolis a fost bombardat de avioane germane. Formațiuni aviatice germane au atacat un aerodrom inamic în Tunisia de Nord, distrugând 3 avioane pe pământ și au atacat un convoiu care naviga la Est de Bengazii, torpilând două vapoare de tonaj mijlociu. Un al treilea vapor a luat foc, după ce fusese lovit.

În Mediterana centrală o unitate ușoară italiană a scufundat un submarin inamic. Un alt submarin a sărit în aer, după ce s'a lovit de barajul de mine pus de italieni.

Situația frontului din China

Agenția oficială japoneză Domei dă o serie de cifre în legătură cu pierderile și potențialul armatei chineze a Mareșalului Ciang-Kai-Sec.

Ea arată că anul trecut, trupele guvernului din Ciungking au suferit pierderi care se ridică la peste două milioane oameni morți, răniți și prizonieri. Morții sunt în număr de 64.245, numărul răniților este de 1.287.842, iar prizonierii sunt 21.314.

Aceste cifre, date de Consiliul superior al apărării naționale din Ciungking au ajuns în mâinile Japonezilor pe baza unor informații demne de crezare. Din aceeași informație rezultă că Mareșalul Ciang-Kai-Shek mai dispune numai de o treime din armata sa inițială. După cum declară observatorii dela Ciungking, guvernul chinez nu va mai putea să reziste Japoniei, dacă forțele japoneze vor ataca cu aceeași tărie ca până acum. Moralul trupelor chineze scade în continuu.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION BOZDOG

Redacția și Administrația
B R A Ș O V
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1615

Abonamentul anual Lei 300
Autorități și Societăți Lei 600
Membrii „Astrei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 150